

DÜZELTME

(Dergimizin 4. cilt 2. sayında yayınlanan "Ebu'l-Berekât en-Neseffî'nin Nesih Anlayışı" adlı makalenin ilk sayfasında yazar Fatih Doğan'ın isminin altında "Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi" ibaresi yer almamıştı. İlgili sayfanın düzeltilmiş hali, dergimizin 5. cilt 1. sayısında –alt kısımda- verilmiştir.)

EBU'L-BEREKÂT EN-NESEFÎ'NİN NESİH ANLAYIŞI ABU'L-BEREQAT EN-NESEFI'S APPROACH OF NASIH

Fatih DOĞAN

Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi

fatihdogan162358@gmail.com

ORCID ID: orcid.org/0000-0002-4674-0093

Öz

Bu çalışmada Hanefî fıkıh usûlü âlimlerinden Ebü'l-Berekât en-Neseffî'nin nesih anlayışı hakkında bilgi verilmiştir. Usulcüler arasında neshin sözlük anlamını belirlemede farklı görüşler ortaya konulmuştur. Neseffî'ye göre nesih sözlükte ref, izâle ve nakil anlamlarında kullanılmaktadır. Terim olarak nesih, Allah katında malum olan mutlak hükmün müddetinin bittiğini beyan etmektir. Neseffî, İslam dininde neshin olmadığı ve olamayacağı görüşünü savunan müslümanları, aklî ve naklî deliller getirerek neshi kabul etmeyen Yahudileri ve neshi kabul etmekle birlikte neshin hakiki manasını ref olarak gören Gazâlî ve Bakillânî'yi ve Ku'an'ın Kur'an'ı, sünnetin de sünneti neshedebileceği savunan imam Şâfiî'yi eleştirmektedir. Neseffî'ye göre aynı bilgi değerine sahip olan Kur'an ve mütevâtir sünnet birbirlerini neshedebilir. Ancak haber-i vâhid, kıyas ve icmâ kesin bilgi değerine sahip olmadıkları için nâsîh olamazlar. Nesih, hükmün ve metnin neshedilmesi, metni bâki kalıp hükmün neshedilmesi ve hükmü bâki kalıp metnin neshedilmesi olmak üzere üç şekilde gerçekleşmiştir. İmam Şâfiî'ye göre nass üzerine yapılan ziyade tahsis ifade etmektedir. Neseffî ise nass üzerine yapılan ziyadeyi nesih olarak görmüştür.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Ku'rân, Sünnet, İcmâ, Kıyas, Neseffî, Nesih.

Abstract

In this study, information about the understanding of naskh of Abu'l-Barakât ân-Nasafî, one of the scholars of Hanafî fiqh, has been given. Different opinions have been put forward in determining the lexical meaning of naskh. According to Nasafî, naskh is used in the dictionary in the meaning of removal and transfer. As a term, naskh declares that the period of absolute judgment known to Allah has come to an end. Nasafi criticizes the Muslims arguing that there is no and cannot be abrogation in Islam, and the Jews who do not accept abrogation, by bringing mental and transmitted evidence. On the other hand, he criticizes al-Baqillani and Ghazali, who see the true meaning of abrogation as ref', and Imam Shafi'i, who argues that Qur'an can abrogate the Qur'an and likewise Sunnah can abrogate the Sunnah. According to Nasafî, the Qur'ân and the mutawâtir sunna having the same knowledge value can abrogate each other. However, the news that has no many sources based on, qiyâs/comparison and ijma cannot be used as naskh. There are three forms of abrogation: the abrogation of the sentence and the text, the abrogation of the sentence whose text remains, and the abrogation of the text whose sentence remains. It refers to the allocation made on nass to Imâm Shâfiî. Nasafî, on the other hand, saw the excess of nass as naskh.

Keywords: Islamic Law, Qur'an, The sunna, Ijma (Consensus), Qiyas (Comparison), Nasafi, Naskh (Abrogation).